

Sygn. akt III AUa 509/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Alicja Podlewska (spr.)
Sędziowie:	SSA Lucyna Ramlo SSO del. Tomasz Koronowski
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Makowska

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2018 r. w Gdańsku

sprawy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wysokość składki

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2018 r., sygn. akt VI U 1322/17

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. kwotę 2.160,00 (dwa tysiące sto sześćdziesiąt 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

SSA Lucyna Ramlo SSA Alicja Podlewska SSO del. Tomasz Koronowski

Sygn. akt III AUa 509/18

UZASADNIENIE

Kolejnymi decyzjami z dnia 30 czerwca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. ustalił stopy procentowe składek na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. w następujących okresach rozliczeniowych:

a. 1.04.2006 r. – 31.03.2007 r. na poziomie 3,67% podstawy wymiaru;

b. 1.04.2007 r. – 31.03.2008 r. na poziomie 3,67% podstawy wymiaru;

- c. 1.04.2010 r. – 31.03.2011 r. na poziomie 4,20% podstawy wymiaru;
- d. 1.04.2011 r. – 31.03.2012 r. na poziomie 4,20% podstawy wymiaru;
- e. 1.04.2012 r. – 31.03.2013 r. na poziomie 3,80% podstawy wymiaru;
- f. 1.04.2013 r. – 31.03.2014 r. na poziomie 3,80% podstawy wymiaru;
- g. 1.04.2014 r. – 31.03.2015 r. na poziomie 3,80% podstawy wymiaru;
- h. 1.04.2015 r. – 31.03.2016 r. na poziomie 3,39% podstawy wymiaru;
- i. 1.04.2016 r. – 31.03.2017 r. na poziomie 3,39% podstawy wymiaru.

W uzasadnieniu decyzji pozwany wyjaśnił, iż nie uwzględnił korekt informacji ZUS IWA dokonanych przez płatnika w grudniu 2016r., w których Spółka zmieniła liczbę osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia na „o”, gdyż płatnik nie przedłożył żadnych dokumentów z których wynikałoby, iż nastąpiła likwidacja występujących w środowisku pracy źródeł zagrożenia.

W odwołaniach od decyzji Spółka domagała się ich uwzględnienia. Wskazała, iż skorygowała uprzednio złożone informacje ZUS IWA, gdyż niezasadnie wykazała w nich również pracowników w stosunku do których ograniczyła do poziomu zgodnego normą warunki zagrożenia (hałas), poprzez zastosowanie środków ochrony indywidualnej (ochronniki słuchu).

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy podtrzymał dotychczasowe stanowisko, stwierdzając, iż zastosowanie indywidualnych ochronników słuchu pozostaje bez wpływu na określenie liczby osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, gdyż ocenie podlegają warunki środowiska pracy, czyli przestrzeń, w której znajduje się miejsce pracy.

Sąd Okręgowy połączył sprawy z odwołań od powyższych decyzji do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą VI U 1322/17.

Wyrokiem z dnia 23 stycznia 2018 r. Sąd Okręgowy:

1. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nr (...) poprzez stwierdzenie, że wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za rok składkowy od 1 kwietnia 2006 do 31 marca 2007 wynosi 2,45%,
2. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nr (...) poprzez stwierdzenie, że wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za rok składkowy od 1 kwietnia 2007 do 31 marca 2008 wynosi 2,45%,
3. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nr (...) poprzez stwierdzenie, że wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za rok składkowy od 1 kwietnia 2011 do 31 marca 2012 wynosi 2,52%,
4. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nr (...) poprzez stwierdzenie, że wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za rok składkowy od 1 kwietnia 2012 do 31 marca 2013 wynosi 2,53%,
5. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nr (...) poprzez stwierdzenie, że wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za rok składkowy od 1 kwietnia 2013 do 31 marca 2014 wynosi 2,53%,

6. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nr (...) poprzez stwierdzenie, że wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za rok składkowy od 1 kwietnia 2014 do 31 marca 2015 wynosi 2,53%,

7. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nr (...) poprzez stwierdzenie, że wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za rok składkowy od 1 kwietnia 2015 do 31 marca 2016 wynosi 2,26%,

8. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nr (...) poprzez stwierdzenie, że wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za rok składkowy od 1 kwietnia 2016 do 31 marca 2017 wynosi 2,26%,

9. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nr (...) poprzez stwierdzenie, że wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za rok składkowy od 1 kwietnia 2010 do 31 marca 2011 wynosi 3,92%,

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu pierwszej instancji.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. istnieje od 1992 roku. Przedmiotem działalności przedsiębiorstwa jest przerób tarcicy sosnowej, modrzewiowej oraz dębowej na tzw. „lamele” i „zingi” (elementy drewniane bez wad), które stanowią materiał do produkcji stolarki budowlanej (okiennej i drzwiowej). Zakład dysponuje parkiem maszynowym do obróbki i sklejania drewna. Realizacja tych zadań odbywa się na terenie prywatnej posesji w P., gmina B.. Prezesem Zarządu spółki jest C. W.. Spółka zobowiązana jest do składania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych informacji na formularzu ZUS IWA oraz sprawozdań o warunkach pracy do Głównego Urzędu Statystycznego na formularzu Z – 10. Spółka złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. następujące informacje ZUS IWA:

a. w dniu 20 stycznia 2006 roku, wskazując 163 ubezpieczonych,

7 poszkodowanych w wypadkach przy pracy oraz 65 zatrudnionych w warunkach zagrożenia; (...);

b. w dniu 30 stycznia 2008 roku, wskazując 158 ubezpieczonych,

6 poszkodowanych w wypadkach przy pracy oraz 82 zatrudnionych w warunkach zagrożenia; (...);

c. w dniu 27 stycznia 2011 roku, wskazując 188 ubezpieczonych, 10 poszkodowanych w wypadkach przy pracy oraz 95 zatrudnionych w warunkach zagrożenia; (...);

d. w dniu 18 stycznia 2012 roku, wskazując 210 ubezpieczonych, 14 poszkodowanych w wypadkach przy pracy oraz 125 zatrudnionych w warunkach zagrożenia; (...);

e. w dniu 20 stycznia 2014 roku, wskazując 224 ubezpieczonych, 18 poszkodowanych w wypadkach przy pracy oraz 114 osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia; (...);

f. w dniu 30 czerwca 2014 roku, wskazując 224 ubezpieczonych, 17 poszkodowanych w wypadkach przy pracy oraz 114 osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, (...).

W pozostałych okresach sporny spółka również złożyła informacje ZUS IWA.

Sąd Okręgowy wskazał, iż ustalił, że w 2016 roku w spółce został przeprowadzony audyt wewnętrzny przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Spółka ta zwróciła się do Urzędu Statystycznego w G. Ośrodka (...) o wydanie interpretacji dotyczącej zasad sporządzania sprawozdania o warunkach pracy (Z – 10). We wniosku tym wskazała, że w 2013 roku odwołująca spółka zatrudniała 256 pracowników na różnych stanowiskach pracy. Przeprowadzono badania na występowanie czynników szkodliwych i niebezpiecznych dla zdrowia na stanowiskach pracy, w wyniku których stwierdzono czynniki szkodliwe (hałas) na poziomie przekraczającym dopuszczalne normy stężenia. Zakupiono środki ochrony indywidualnej, stanowiące zabezpieczenie przeciwhałasowe, odpowiednie do poszczególnych stanowisk

pracy, likwidując poziom hałasu docierającego do pracowników wykonujących pracę na swoich stanowiskach do poziomu nieprzekraczającego dopuszczalnych norm. W tym samym czasie ograniczono również oddziaływanie dwutlenku węgla poprzez częściową wymianę urządzeń pracujących w hali produkcyjnej. Spółka przedstawiła własne stanowisko wskazując, że za zagrażające zdrowiu uważa się te stanowiska pracy, na których występuje działanie czynników szkodliwych w stężeniu przekraczającym najwyższe dopuszczalne wartości (NDN i NDS), określone w obowiązujących przepisach higienicznych. Do osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia nie wlicza się natomiast osób, w stosunku do których zlikwidowano bądź ograniczono zagrożenia i doprowadzono warunki pracy do poziomu zgodnego z normami bądź poniżej norm oraz osób, które pracowały w warunkach przekroczenia NDN i NDS, jednak zagrożenie ograniczono do poziomu zgodnego z normą poprzez np. zastosowanie środków ochrony indywidualnej (okularów ochronnych, masek) bądź innych środków technicznych bądź organizacyjnych.

W odpowiedzi na powyższe Urząd Statystyczny w G. wskazał, że przedstawiona w piśmie interpretacja definicji pojęcia „pracownika zatrudnionego w warunkach zagrożenia” jest właściwa i zgodna z objaśnieniami do sprawozdania Z – 10.

Po zakończeniu audytu w dniu 1 grudnia 2016 roku odwołująca spółka złożyła korekty informacji ZUS IWA za lata 2003 – 2015, w których skorygowano liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia, wskazując w każdym w roku kalendarzowym wartość „0”, liczbę osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem oraz kod (...).

W piśmie z dnia 6 grudnia 2016 roku Spółka wyjaśniła organowi rentowemu przyczyny złożenia korekty tych informacji, wskazując, że zostały one sporządzone na skutek niezgodności pomiędzy danymi wykazanymi w przekazanych informacjach ZUS IWA a stanem faktycznym. Do pracowników wykonujących pracę w warunkach zagrożenia błędnie zaliczono osoby, w stosunku do których oddziaływanie występujących w środowisku pracy czynników szkodliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia obniżono do dopuszczalnego poziomu poprzez zastosowanie środków ochrony indywidualnej.

W latach 2006 – 2014 w ww. Spółce zostały przeprowadzone kontrole Państwowej Inspekcji Pracy w B., które dotyczyły m.in. sprawdzenia poprawności informacji składanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przez pracodawcę zawierających dane dla ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe (formularz ZUS IWA). Kontrole te potwierdziły prawidłowość w sporządzaniu dokumentów ZUS IWA.

W czasie kontroli dokonano pomiarów czynników szkodliwych, które wykazały przekroczenia norm hałasu przy pracach przy obsłudze pilarki wielopięłowej, obrzynarki, strugarki czterostronnej, przy sortowaniu elementów krótkich i układania na paletę, przy sortowaniu elementów długich oraz przy kreskowaniu elementów. Stwierdzono szkodliwe działające hałasu emitowanego przez maszyny stolarskie, wózki jezdniowe oraz na mikroklimat zimny. Wskazano też, że zakład nie przeprowadził pomiaru mikroklimatu w środowisku pracy.

Pismem z dnia 16 sierpnia 2017 roku Państwowa Inspekcja Pracy Okręgowy Inspektorat w B. poinformowała Zakład Ubezpieczeń Społecznych, że w 2017 roku przeprowadzono czynności kontrole w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.. Zakresem kontroli objęto m.in. weryfikację danych zawartych w informacjach ZUS IWA za lata 2003 – 2015 w zakresie liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia oraz liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy, w tym wypadkach śmiertelnych i ciężkich. Analiza przedłożonych dokumentów, w tym rejestrów wypadków przy pracy, protokołów powypadkowych, informacji ZUS IWA, sprawozdań o warunkach pracy Z-10, sprawozdań z badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy wykazała, że w grudniu 2016 roku spółka dokonała korekty danych zawartych w informacjach ZUS IWA za lata 2003 – 2015, dotyczących liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia oraz za lata 2007, 2010, 2011 i 2013 dotyczących liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem. Korekt tych dokonano w wyniku audytu. Podstawą korekt liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia była błędna interpretacja pojęcia „zatrudnionych w warunkach zagrożenia”. Na podstawie sprawozdań wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia za lata 2003 – 2015 stwierdzono, że w zakładzie osobami zatrudnionymi w warunkach zagrożenia związanego z czynnikami środowiska pracy są wyłącznie pracownicy zatrudnieni w przekroczeniu NDN dla hałasu. Po korekcie deklaracji w każdym roku kalendarzowym w okresie 2003 – 2015 liczbę osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia określono jako „0”. W toku czynności

pracodawca nie przedłożył dokumentów świadczących o wykonywaniu w latach 2003, 2009, 2010, 2012 oraz 2014 badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy. W zakresie wypadków przy pracy za lata 2007, 2010, 2011 i 2013, korekt tych dokonano właściwie.

W sprawozdaniach o warunkach pracy kierowanych do Głównego Urzędu Statystycznego Z – 10 Spółka w kolejnych latach wskazała następujące dane:

- a. 2004 r. – zatrudnieni w warunkach zagrożenia narażonych na: hałas – 60, czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 7, wypadki przy pracy – 7; zatrudnieni w zakładzie ogółem – 164;
- b. 2005 r. – zatrudnieni w warunkach zagrożenia narażonych na: hałas – 60, czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 5, wypadki przy pracy – 1; zatrudnieni ogółem – 157;
- c. 2006 r. – zatrudnieni w warunkach zagrożenia narażonych na: hałas – 56, czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 4, liczba wypadków przy pracy – 6; liczba zatrudnionych – 158;
- d. 2007 r. – zatrudnieni w warunkach zagrożenia narażonych na: hałas – 82, czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 4, wypadki przy pracy – 4; zatrudnieni ogółem – 161;
- e. 2008 r. – zatrudnieni w warunkach zagrożenia narażonych na: hałas – 76, czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 7, wypadki przy pracy – 6; zatrudnieni ogółem – 149;
- f. 2009 r. – zatrudnieni w warunkach zagrożenia narażonych na: hałas – 79, czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 8, wypadki przy pracy – 1; zatrudnieni ogółem – 170;
- g. 2010 r. – zatrudnieni w warunkach zagrożenia narażonych na: hałas – 95, czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 7, wypadki przy pracy – 4; zatrudnieni ogółem – 199;
- h. 2011 r. – zatrudnieni w warunkach zagrożenia narażonych na: hałas – 125, czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 7, wypadki przy pracy – 3; zatrudnieni ogółem – 214;
- i. 2012 r. – zatrudnieni w warunkach zagrożenia narażonych na: hałas – 113, czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 7, wypadki przy pracy – 1; zatrudnieni ogółem – 216;
- j. 2013 r. – zatrudnieni w warunkach zagrożenia narażonych na: hałas – 114, czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 7, wypadki przy pracy – 4; zatrudnieni ogółem – 232;
- k. 2014 r. – zatrudnieni w warunkach zagrożenia narażonych na: hałas – 114, czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 7, wypadki przy pracy – 3; zatrudnieni ogółem – 227;
- l. 2015 r. – zatrudnieni w warunkach zagrożenia narażonych na: hałas – 93, czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 7, wypadki przy pracy – 1; zatrudnieni ogółem – 189;
- m. 2016 r. – zatrudnieni w warunkach zagrożenia narażonych na: hałas – 0, czynniki mechaniczne związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi – 7, wypadki przy pracy – 0; zatrudnieni ogółem – 206. W formularzu tym płatnik składek wskazał, że w poprzednich latach pomimo zastosowania środków ochrony indywidualnej (ochrony słuchu) oraz wyznaczenia stref hałasu w sprawozdaniu wykazano wyniki pomiarów nie biorąc pod uwagę zastosowania środków w celu ich wyeliminowania).

W zakładzie w latach 2007 – 2016 były prowadzone także kontrole Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Kontrole te wykazały, że w zakładzie stosowane są mieszaniny chemiczne (klej, preparat do uzdatniania wody, olej napędowy, spoiwo przemysłowe), stosowane są maszyny i urządzenia: wielosiły, obrzynarki, prasy, piły tarczowe, linia GreCon ze stanowiskami podawania elementów, kreskowania, sortowania oraz stanowisko pras i wielosiły

do obcinania końcówek. Pracodawca zapewnił wszystkim pracownikom środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze przewidziane na danym stanowisku. Rejestry czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy, karty badań i pomiarów czynników szkodliwych, prowadzone były na bieżąco. Pracownicy zostali zapoznani z wynikami pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy podczas szkolenia BHP oraz szkoleń okresowych przeprowadzonych przez kierowników. Oznaczono znakami bezpieczeństwa miejsca pracy, w których wielkości charakteryzujące hałas w środowisku pracy przekraczają wartość NDN, zapewniono pracownikom ochronniki słuchu. Opracowano też program działań organizacyjno – technicznych zamierzających do ograniczenia narażenia na hałas. Przeglądy i konserwacje maszyn wykonywane są regularnie. Stwierdzono przekroczenia wartości progów działania hałasu dla poziomu ekspozycji na hałas odniesionego do 8 – godzinowego dobowego wymiaru czasu pracy lub tygodnia – 80 dB (nie stwierdzono hałasu dla szczytowego poziomu dźwięku C – 135 dB). Stwierdzono, że pracodawca podjął działania zmniejszające ryzyko zawodowe w przypadku przekroczeń wartości progów działania, m.in. poprzez unikanie procesów bądź metod pracy powodujących narażenie na hałas i zastępowanie ich innymi (stwarzającymi mniejsze narażenie) czy poprzez dobieranie środków pracy przeznaczonych do wykonywania pracy w narażeniu na hałas. Pracodawca prowadzi też na bieżąco rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz rejestr pracowników wykonujących prace z narażeniem na te czynniki (prace związane z narażeniem na pyły drewna twardego). Rejestry te zawierają rodzaje podjętych środków i działań ograniczających poziom narażenia. Pracodawca przekazuje na bieżąco Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w B. informację o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sądowych, w tym w aktach organu rentowego, które nie budziły wątpliwości tegoż Sądu, a które nie były kwestionowane przez żadną ze stron pod względem ich autentyczności oraz prawdziwości zawartych w nich informacji.

Przechodząc do rozważań merytorycznych Sąd Okręgowy wskazał, iż zgodnie z treścią art. 27 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2017r., poz. 1773) stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na rok składkowy. W myśl art. 28 ust. 2 ustawy stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych ustala Zakład jako iloczyn stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe określonej dla grupy działalności, do której należy płatnik składek, i wskaźnika korygującego ustalonego dla płatnika składek, z zastrzeżeniem art. 33.

Sąd Okręgowy przytoczył przepis art. 29 ustawy, który stanowi, że płatnik składek, o którym mowa w art. 28 ust. 2, należy do grupy działalności ustalonej dla jego rodzaju działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu 31 grudnia poprzedniego roku. Płatnik składek zgłoszony w Zakładzie w okresie od dnia 1 stycznia danego roku do dnia 31 marca następnego roku należy do grupy działalności ustalonej dla jego rodzaju działalności według PKD ujętego w rejestrze REGON w dniu, od którego płatnik składek jest w Zakładzie zgłoszony.

Sąd Okręgowy stwierdził, iż z kolei w myśl art. 30 ustawy stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grupy działalności ustala się w zależności od kategorii ryzyka ustalonej dla tej grupy (ust. 1). Kategorię ryzyka dla grupy działalności ustala się w zależności od ryzyka określonego wskaźnikami częstości: 1) poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem; 2) poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich; 3) stwierdzonych chorób zawodowych; 4) zatrudnionych w warunkach zagrożenia (ust. 2). Wpływ każdego ze wskaźników częstości, o których mowa w ust. 2, na ustalenie kategorii ryzyka dla grupy działalności jest równy (ust. 3). Kategorię ryzyka dla grupy działalności ustala się w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego za trzy ostatnie lata kalendarzowe, dostępne w dniu 31 stycznia danego roku (ust. 4). Kategorię ryzyka dla grup działalności ustala się na okres nie dłuższy niż 3 lata składkowe (ust. 5).

Sąd Okręgowy wskazał, iż w przedmiotowej sprawie spór między stronami sprowadza się do wykładni pojęcia pracowników „zatrudnionych w warunkach zagrożenia”, a dokładniej czy zastosowanie środków ochrony indywidualnej przez pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia nadal stanowi podstawę do wykazywania w dokumencie ZUS IWA tych osób jako zatrudnionych w warunkach zagrożenia, czy też zwalnia pracodawcę od ich wykazywania. Sąd Okręgowy dodał, iż sporne było także określenie kodu PKD.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, iż przepisy ustawy nie precyzują pojęcia zatrudnienia w warunkach zagrożenia. Dla interpretacji tego pojęcia Sąd Okręgowy uznał za pomocne przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas i drgania mechaniczne. Zgodnie z § 2 pkt 6 rozporządzenia przez narażenie indywidualne na szkodliwe czynniki występujące w środowisku pracy należy rozumieć rzeczywisty poziom narażenia pracownika na hałas lub na drgania mechaniczne, po uwzględnieniu tłumienia uzyskanego w wyniku stosowania środków ochrony indywidualnej. Natomiast zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia pracodawca eliminuje u źródła ryzyko zawodowe związane z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne albo ogranicza je do możliwie najniższego poziomu, uwzględniając dostępne rozwiązania techniczne oraz postęp naukowo – techniczny. W przypadku, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas nie jest możliwe za pomocą środków ochrony zbiorowej lub organizacji pracy, pracodawca: 1) udostępnia środki ochrony indywidualnej słuchu, jeżeli wielkości charakteryzujące hałas w środowisku pracy przekraczają wartości progów działania; 2) udostępnia środki ochrony indywidualnej słuchu oraz nadzoruje prawidłowość ich stosowania, jeżeli wielkości charakteryzujące hałas w środowisku pracy osiągają lub przekraczają wartości NDN.

Sąd Okręgowy stwierdził, iż z powyższych przepisów a contrario wynika, iż zastosowanie środków ochrony indywidualnej słuchu, powoduje wyeliminowanie ryzyka zawodowego związane z narażeniem na ponadnormowy hałas. Wykluczenie zaś ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na hałas skutkuje tym, że pracownik nie pracuje już w warunkach zagrożenia, gdyż zagrożenie to zostało wyeliminowane.

W ocenie Sądu Okręgowego takie rozumienie pojęcia osób „zatrudnionych w warunkach zagrożenia” pozwala przyjąć, że skoro płatnik składek wyposażył podległych mu pracowników, obiektywnie narażonych na negatywne działanie nadmiernego hałasu (czego żadna ze stron nie kwestionowała), w niezbędne środki ochrony indywidualnej w postaci ochronników słuchu przed nadmiernym hałasem, jak również wprowadził program działań organizacyjno – technicznych na terenie zakładu w zakresie ograniczenia narażenia na hałas (m.in. oznaczenie miejsc szczególnie narażonych na zagrożenie hałasem), a to pozwoliło znacząco ograniczyć poziom narażenia pracowników na hałas poniżej granicznej normy, to tym samym wyeliminował zagrożenia występujące na stanowiskach pracy zajmowanych przez te osoby. Pracodawca regularnie wykonuje też przeglądy i konserwacje maszyn, zmierzając tym samym do obniżenia poziomu emitowanego przez nie hałasu. Powyższe wynika z protokołów kontroli przeprowadzonych zarówno przez Państwową Inspekcję Pracy, jak i przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Sąd Okręgowy nadmienił, iż do dnia wyrokowania w zakładzie płatnika nie odnotowano wystąpienia choroby zawodowej związanej z uszkodzeniem słuchu, co, w jego ocenie, wskazuje nie tylko na wyprowadzenie obowiązku stosowania naszników, ale też na jego przestrzeganie przez pracowników. Zdaniem Sądu Okręgowego, nie ma więc racji organ rentowy wywodząc, że stosowanie środków ochrony indywidualnej nie eliminuje ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas, albowiem przeciwne wnioski płyną wprost z przepisów prawa. Konkludując Sąd Okręgowy stwierdził, że wyposażenie pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia w środki ochrony indywidualnej, które powodują obniżenie zagrożenia do poziomu bądź poniżej poziomu dopuszczalnych norm (w niniejszej sprawie poniżej dopuszczalnej normy hałasu), zwalnia pracodawcę od wykazania tych osób, jako zatrudnionych w warunkach zagrożenia (por. wyr. SA w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2015r., III AUa 555/14, lex).

W ocenie Sądu Okręgowego jako właściwy należało przyjąć też określony w korektach dokumentów kod (...) ujawniony w rejestrze REGON, bowiem jest on właściwy dla produkcji wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa. Sąd Okręgowy wskazał, iż w oparciu o ten kod należało dokonać dalszych obliczeń.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy uznał odwołanie za zasadne. Sąd Okręgowy wskazał, iż zaskarżone decyzje podlegały zmianie poprzez ustalenie obowiązującej dla płatnika składek stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w poszczególnych latach z uwzględnieniem złożonych korekt. Wysokość stóp procentowych została określona zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 roku w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków z uwzględnieniem danych zawartych w korektach deklaracji z 2016 roku. Takie wyliczenia pozwoliły ustalić, że stopa procentowa w poszczególnych okresach wynosi:

- a. 1.04.2006 r. – 31.03.2007 r. - 2,45% podstawy wymiaru;
- b. 1.04.2007 r. – 31.03.2008 r. - 2,45% podstawy wymiaru;
- c. 1.04.2010 r. – 31.03.2011 r. - 3,92% podstawy wymiaru;
- d. 1.04.2011 r. – 31.03.2012 r. - 2,52% podstawy wymiaru;
- e. 1.04.2012 r. – 31.03.2013 r. - 2,53% podstawy wymiaru;
- f. 1.04.2013 r. – 31.03.2014 r. - 2,53% podstawy wymiaru;
- g. 1.04.2014 r. – 31.03.2015 r. - 2,53% podstawy wymiaru;
- h. 1.04.2015 r. – 31.03.2016 r. - 2,26% podstawy wymiaru;
- i. 1.04.2016 r. – 31.03.2017 r. - 2,26% podstawy wymiaru.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w punktach 1 – 9 sentencji wyroku.

Apelację od wyroku wywiódł pozwany organ rentowy, zaskarżając go w całości, zarzucając mu:

1) błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na rozstrzygnięcie sprawy polegający na stwierdzeniu, że zastosowanie środków ochrony indywidualnej słuchu powoduje, iż pracownicy nie są zatrudnieni w warunkach zagrożenia, czego konsekwencją jest naruszenie norm prawa materialnego, tj. art. 28 ust. 2, art. 32 ust. 1, art. 30, art. 31 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1242 ze zm.)

2) naruszenie norm prawa procesowego, tj. art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny materiału dowodowego, poprzez nieuwzględnienie wyników pomiarów dokonanych u płatnika przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w B., w których stwierdzono przekroczenia wartości progów działania hałasu dla poziomu ekspozycji na hałas odniesionego do 8-godzinnego dobowego wymiaru czasu pracy lub tygodnia-80dB.

3) naruszenie przepisu prawa materialnego:

- art. 31 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 1068) o statystyce publicznej w zw. z § 1 ust. 1 pkt 167 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie określenia wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2016 (Dz. U. z 2016, poz. 460) oraz odpowiednim zakresem rozporządzeń Prezesa Rady Ministrów obowiązującymi w latach 2003-2015, poprzez błędne jego zastosowanie,

- § 5 ust. 1 rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas i drgania mechaniczne (Dz. U z 2005r., nr 157, poz. 1318), poprzez jego niewłaściwe zastosowanie.

Mając na uwadze powyższą podstawę apelacji skarżący wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołań, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
- 2) zasądzenie od odwołującej na rzecz (...) Oddział w B. kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą i drugą instancję według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelujący wskazał, że odnośnie do środków ochrony indywidualnej, jako czynnika modyfikującego liczbę pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia jaka powinna być wykazana w sprawozdaniu Z-10, występuje jedynie w odniesieniu do danych wykazanych w dziale 1 rubryka 2, tj. „pracownicy zatrudnieni w warunkach zagrożenia, w stosunku do których w ciągu roku zagrożenia zlikwidowano lub ograniczono do poziomu zgodnego z normą”.

W ocenie apelującego z objaśnień do sposobu wypełniania sprawozdania Z-10, w zakresie rubryki 5 w dziale 1 nie wynika, aby w tych pozycjach nie uwzględniać pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia na stanowiskach pracy, gdzie przekroczone zostały obowiązujące normy higieniczne NDS/NDN jeżeli pracownik korzystał ze środków ochrony indywidualnej. Zatem, zdaniem apelującego, w dziale 1 rubryka 5 i w dziale 2 sprawozdania Z-10 należało wykazywać wszystkich pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia, gdzie stan zagrożenia jest spowodowany przekroczeniem najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących w środowisku pracy, w którym znajduje się dane stanowisko pracy. Apelujący podkreślił, iż bez znaczenia jest fakt, czy w odniesieniu do konkretnego pracownika zastosowane zostały środki ochrony indywidualnej. Zastosowanie środków ochrony indywidualnej może bowiem w pewnym stopniu ograniczać zagrożenie poprzez obniżenie wpływu czynników szkodliwych do poziomu zgodnego z normą, lecz nie eliminuje ich całkowicie ze środowiska pracy.

Apelujący podkreślił, że podczas wykonywania pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia nie uwzględnia się stosowanych środków ochrony indywidualnej, w związku z czym przekroczenia NDN są w nich cały czas wykazywane. Apelujący stwierdził, iż środki ochrony indywidualnej zabezpieczają indywidualnie pracowników przed szkodliwym działaniem tych czynników na zdrowie, co ma na celu zmniejszenie indywidualnego ryzyka zawodowego występującego przy wykonywaniu pracy na danym stanowisku. Apelujący zwrócił uwagę, iż podjęcie przez pracodawcę działań (do czego jest on zobowiązany), mających na celu zminimalizowanie ryzyka zawodowego, rozumianego jako prawdopodobieństwo wystąpienia szkody u pracownika, w związku z istniejącym w pracy zagrożeniem, nie jest tożsame z całkowitym wyeliminowaniem czynników stwarzających to zagrożenie, które obiektywnie nadal występują w środowisku pracy. Stanowisko Zakładu zaaprobował również Sąd Okręgowy we Wrocławiu, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w wyroku z dnia 9.10.2017r. sygn. akt VIII U 879/17. Podobne stanowisko zostało zaprezentowane przez Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 27.11.2012r. sygn. akt III Aua 624/12 (LEX nr 1237776) zgodnie z którym zastosowanie przez zakład działania (zastosowanie środków ochrony indywidualnej) nie doprowadziło do zlikwidowania, czy znacznego obniżenia występującego na określonych stanowiskach poziomu hałasu, a jedynie stwarzały ochronę przed hałasem dla poszczególnych osób i to pod warunkiem ścisłego przestrzegania przez pracowników zaleceń pracodawcy, tj. stosowania naszników lub zatyczek do uszu.

Mając na uwadze okoliczności faktyczne niniejszej sprawy apelujący stwierdził, że płatnik w latach 2003-2016 zatrudniał pracowników w warunkach zagrożenia, stąd też ustalona przez organ rentowy stopa procentowa za okresy wskazane w zaskarżonych decyzjach jest prawidłowa. Pozwany wskazał, że jak wynika z uzasadnień zaskarżonych decyzji, zostały uwzględnione wyjaśnienia płatnika w sprawie korekt danych w informacjach ZUS IWA za lata 2009-2015 dotyczące numeru PKD- rodzaju działalności a zatem nie była to kwestia sporna.

(...) Sp. z o.o. na rozprawie apelacyjnej wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zawierała zarzutów skutkujących koniecznością zmiany lub uchylenia zaskarżonego wyroku.

Sporne między stronami było czy płatnik wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe winien mieć wyliczone na podstawie składanych w latach 2003-2016 deklaracji ZUS IWA i wskazanych tam liczb pracowników pracujących w zagrożeniu (tak przyjął Zakład w decyzjach), czy też na podstawie złożonych korekt tych deklaracji, w których Spółka liczbę pracowników zatrudnionych w zagrożeniu podała na „0”.

Rozstrzygnięcie sporu wymagało wykładni pojęcie „pracownik zatrudniony w zagrożeniu”.

Wstępnie należy przypomnieć mechanizm wyliczania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek, który jak Spółka zgłasza do ubezpieczenia wypadkowego więcej niż 9 ubezpieczonych.

Stosownie do ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1773 j.t – dalej: „ustawa”) art. 27 i art. 2 pkt 8 ustawy – stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na rok składkowy tj. na okres od dnia 1 kwietnia danego roku do dnia 31 marca następnego roku.

W myśl art. 28 ust 2 ustawy, sinformacje o jednostce

pisma urzędowe

komentarze praktyczne

komentarze

procedury

stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego co najmniej 10 ubezpieczonych ustala Zakład jako iloczyn: 1) stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe określonej dla grupy działalności, do której należy płatnik składek, i 2) wskaźnika korygującego ustalonego dla płatnika składek, z zastrzeżeniem art. 33 (odesłanie do art. 33 nie ma w sprawie zastosowania).

Z powołanego przepisu wynika, iż obliczenie wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe odbywa się przy uwzględnieniu wartości przypisanej charakterowi działalności prowadzonej przez pracodawcę (grupa działalności) oraz wskaźnika korygującego- uwzględniającego ryzyko u konkretnego płatnika.

Pierwszą zmienną – stopę procentową składki na ubezpieczeni wypadkowe określoną dla grupy działalności ustala się stosownie do art. 30 ustawy oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz.U z 2016 r. poz. 1005 j.t. ze zm. – dalej „rozporządzenie z 2002r.”)..

Przypomnieć trzeba, iż przepis art. 30 ust 1 stanowi, iż stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grupy działalności ustala się w zależności od kategorii ryzyka ustalonej dla tej grupy (ust 1). Zgodnie z art. 30 ust 2 ustawy, kategorię ryzyka dla grupy działalności ustala się w zależności od ryzyka określonego wskaźnikami częstości:

- 1) poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem;
- 2) poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich;
- 3) stwierdzonych chorób zawodowych;

4) zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

Wpływ każdego ze wskaźników częstości, o których mowa w ust. 2, na ustalenie kategorii ryzyka dla grupy działalności jest równy (ust. 3). Kategorię ryzyka dla grupy działalności ustala się w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego za trzy ostatnie lata kalendarzowe, dostępne w dniu 31 stycznia danego roku (ust. 4). Kategorię ryzyka dla grup działalności ustala się na okres nie dłuższy niż 3 lata składkowe (ust. 5).

Wysokość pierwszej zmiennej jest konsekwencją stopnia zagrożenia wypadkami i chorobami zawodowymi ustalonego normatywnie dla konkretnej grupy działalności na podstawie informacji statystycznych przekazanych rokrocznie przez płatników do Głównego Urzędu Statystycznego w sprawozdaniach o warunkach pracy (tzw. Z-10). Wskazać w tym miejscu uzupełniająco należy, iż w spornych latach, obowiązek przekazywania danych o warunkach pracy do GUS wynikał z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2012 r. poz. 591 ze zm. – dalej „ustawa o statystyce”) W myśl przepisu art. 30 pkt 3 ustawy o statystyce, podmioty gospodarki narodowej są obowiązane do przekazania nieodpłatnie danych dotyczących prowadzonej działalności i jej wyników zgodnie z programem badań statystycznych statystyki publicznej oraz w formacie udostępnionym zgodnie z art. 18 a ust. 3. W myśl art. 25 ust 1 pkt 3 i 6 ustawy o statystyce, do zadań Presa GUS należy m.in. zbieranie, gromadzenie i opracowywanie danych statystycznych oraz ich analizowanie, opracowywanie standardowych klasyfikacji, nomenklatur i definicji podstawowych kategorii, ustalanie wzajemnych relacji między nimi oraz ich interpretacja.

Zgodnie z § 1 pkt 1 i § 3 rozporządzenia z 2002 r. określa ono grupy działalności w oparciu o rodzaj działalności PKD ujęty w rejestrze REGON (załącznik nr 2 do rozporządzenia z 2002 r.), a także określa szczegółowe zasady ustalania kategorii ryzyka w zależności od wskaźników częstości, kategorie ryzyka oraz stopy procentowe składek na ubezpieczenie wypadkowe dla grup działalności.

Jak wynika z powyższego, stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grupy działalności jest uregulowana dla poszczególnych rodzajów działalności gospodarczej określonych PKD przez ustawodawcę w rozporządzeniu z 2002 r. – w konsekwencji danych statystycznych zebranych przez GUS (tj. wskaźników częstości - poszkodowanych w wypadkach przy pracy i chorób zawodowych, zatrudnionych w warunkach zagrożenia) - załącznik nr 2 do rozporządzenia. Z tego względu zarówno organ rentowy, jak i płatnik składek nie mogą kwestionować ani wynikającej z przepisów stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grupy działalności jaką reprezentuje konkretny płatnik, ani wartości częstości wynikających z danych zebranych przez GUS. W tym kontekście, odniesienie przez Sąd I instancji podstawy sporu do przepisu art. 30 ust 2 pkt 5 ustawy wypadkowej było nietrafne.

Jak wyjaśniono to precyzyjnie w „Społecznych ubezpieczeniach wypadkowych i chorobowych” - Komentarz pod red. M.Gersdorf i B.Gudowskiej (CH Beck z 2012r. str. 382), „Stopa procentowa przypisana do grupy działalności stanowi wartość ustalaną ogólnie. W załączniku nr 1 do rozporządzenia MPiPS z 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków określono wartości procentowe składki przypisane do kolejno ponumerowanych grup ryzyka. Z kolei w załączniku nr 2 do poszczególnych rodzajów działalności (opisanych kodami PKD) przypisano wartość grupy ryzyka i związaną z ty wartość procentową składki. Zasady ustalania wartości dla grupy działalności opisuje powołany przepis art. 30 ustawy. Wartość ta, jako że ustalana jest w normach powszechnie obowiązujących, nie poddaje się modyfikacji przez konkretnego płatnika. Generalizuje ona ryzyko, jakie wiąże z podejmowana przez płatnika działalnością i w sposób stypizowany przypisuje do niego wysokość składki.”

Podkreślić jeszcze raz należy, że ponieważ kategorię ryzyka dla grupy działalności ustala się w oparciu o dane GUS przekazane przez wszystkie podmioty do tego zobowiązane, przyjmując wartości procentowe składki przypisane przez normodawcę do grupy działalności reprezentowanej przez płatnika, korekta deklaracji ZUS IWA dokonana przez Spółkę, nie miała żadnego wpływu na ustalenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe określonej dla grupy działalności, do której należy płatnik składek.

Drugą zmienną mającą wpływ na wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe płatnika, jest wskaźnik korygujący, który zgodnie z art. 31 ust 2 ustawy wypadkowej ustala się na rok składkowy w zależności od kategorii ryzyka określonej dla konkretnego płatnika składek. Stosownie do art. 31 ust 3 i 5 ustawy wypadkowej i § 5 rozporządzenia, kategorię ryzyka dla płatnika składek ustala się w zależności od ryzyka określonego wskaźnikami częstości: 1) poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem, 2) poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich, 3) zatrudnionych w warunkach zagrożenia – przy czym na podstawie danych przekazanych przez płatnika za trzy kolejne, ostatnie lata kalendarzowe. Wzór ustalenia kategorii ryzyka dla płatników składek normuje przepis § 5 ust 1 rozporządzenia, zgodnie z którym kategorie te ustala się w oparciu o cząstkowe kategorie ryzyka K1, K2 i K3 dla płatników składek, przez obliczenie średniej ważonej z tych cząstkowych kategorii ryzyka, według następującego wzoru:

	$K1 + K2 + 2K3$
KZX =	
	4

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

1) KZX -	kategoria ryzyka dla danego płatnika składek;
2) K1 -	kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem
3) K2 -	kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich;
4) K3 -	kategoria ryzyka odpowiadająca wskaźnikowi zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które występują w razie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Stosownie do § 5 ust 2 rozporządzenia, podstawę ustalenia cząstkowych kategorii ryzyka, o których mowa w ust. 1, stanowią średnie arytmetyczne wskaźników częstości, o których mowa w art. 31 ust. 3 ustawy. Średnie arytmetyczne wskaźników częstości są obliczane z trzech kolejnych, ostatnich lat kalendarzowych. Przepis § 5 ust 3 rozporządzenia, stanowi, iż wskaźniki częstości: 1) poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem (W1), 2) poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich (W2), 3) zatrudnionych w warunkach zagrożenia, które występują w razie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (W3) - są obliczane w przeliczeniu na umowną liczbę 1.000 ubezpieczonych, w rozumieniu art. 28 ust. 3 ustawy, oraz ustalane odrębnie za pełny rok kalendarzowy dla płatników składek.

Zgodnie z art. 31 ust 6 ustawy wypadkowej i przepisem § 9 ust 1 rozporządzenia, dane o których mowa w art. 31 ust. 3, płatnik składek przekazuje organowi rentowemu do 31 stycznia danego roku za poprzedni rok kalendarzowy w formularzu informacji sporządzonym zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia (tzw. druk ZUS IWA). W formularzu tym, informację o liczbie zatrudnionych w warunkach zagrożenia, płatnik ujawnia pozycji IV („zestawienie danych do ustalenia kategorii ryzyka dla płatnika składki”) poz. 04. Przy czym zgodnie z pouczeniem dołączonym do formularza, w spornych latach, w pozycji IV.04 należy podać liczbę wszystkich zatrudnionych w warunkach, w których występują przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, według stanu na dzień 31 grudnia roku, za który jest składana informacja (przy czym każdego zatrudnionego w takich warunkach należy liczyć tylko jeden raz).

Na podstawie informacji zawartych w druku ZUS IWA, w oparciu o załącznik nr 2 do rozporządzenia, Zakład ustala stopę procentową składki dla wskazanego w tym druku rodzaju PKD płatnika, oraz oblicza wskaźnik korygujący stosownie do ustalonej kategorii ryzyka dla konkretnego płatnika wyliczonej w oparciu o przedziały wartości wskaźników częstości wymienione w załączniku nr 3. Stopę procentową składki ustaloną w zależności od kategorii ryzyka określa załącznik nr 1 do rozporządzenia (§ 2 rozporządzenia).

W świetle powyższych przepisów i mając na uwadze zakres apelacji, należało przyjąć, iż w sprawie sporne jest wyłącznie wyliczenie wskaźników korygujących za poszczególne lata objęte sporem, w konsekwencji odmiennego interpretowania przez strony wskaźnika częstości tj. „zatrudnionych w warunkach zagrożenia” – art. 31 ust 3 pkt 3 ustawy wypadkowej. Konkretnie spór dotyczy kwestii, czy zastosowanie środków ochrony indywidualnej przez pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia zwalnia pracodawcę – płatnika składek od wykazywania tych pracowników w ZUS IWA, jako „zatrudnionych w warunkach zagrożenia”, o których mowa w art. 31 ust 3 pkt 3 ustawy wypadkowej.

Ustawodawca nie rozkodował pojęcia „zatrudnionych w warunkach zagrożenia” ani w ustawie wypadkowej ani w rozporządzeniu. Podkreślić jednakże należy, iż jak wynika z powołanych wcześniej przepisów art. 30 ust 2 pkt 4 i art. 31 ust 3 pkt 3 ustawy wypadkowej, normodawca zastosował to pojęcie, jako wskaźnik częstości, zarówno przy obliczaniu kategorii ryzyka ustalonej dla danej grupy działalności, jak i przy obliczaniu kategorii ryzyka ustalonej dla konkretnego płatnika. Skoro zastosował tożsame pojęcie, to zgodnie z zasadą racjonalnie działającego ustawodawcy, należy przyjąć, iż należy je wyklądać w taki sam sposób przy obliczeniu obu zmiennych uwzględnianych przy wyliczeniu stopy procentowej składki (tj. wskaźnika korygującego i stopy procentowej składki określonej dla danej grupy działalności). Z materiału zgromadzonego w sprawie wynika, iż ww. pojęcie odmiennie interpretuje Zakład na potrzeby wyliczenia wskaźnika korygującego, a inaczej Główny Urząd Statystyczny, zbierający dane, w oparciu, o które ustawodawca nakazuje wyliczenie wskaźnika kategorii ryzyka dla kategorii działalności płatnika (i któremu pracodawca ma obowiązek przekazać identyczną, co Zakładowi, informację o liczbie osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia w druku informacji Z-10).

Formularz „Z-10 Sprawozdanie o warunkach pracy” podzielony został na: dział 1 „zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia na stanowiskach pracy, na których zostały przekroczone obowiązujące normy; dział 2 - „pracownicy zatrudnieni w warunkach zagrożenia (stan w dniu 31 grudnia)”; dział 3 - „działania profilaktyczne – ocena ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy”; dział 4 - „świadczenia z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych”; dział -5 „odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych”.

W dziale 1 należy ujawnić liczbę pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia (liczonych tyle razy, na ile czynników szkodliwych są narażeni) przy czym należy wyodrębnić tych, w stosunku do których w ciągu roku zagrożenia zlikwidowano lub ograniczono (rubryki 1-3), albo ujawniono (rubryki 1-4). W rubryce 5 należy ujawnić stan pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia w dniu 31 grudnia. W kolumnie „liczba pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia w stosunku do których w ciągu roku zagrożenia zlikwidowano lub ograniczono”(obejmująca rubryki 1-3), wyodrębniona została rubryka w której należy ujawnić zatrudnionych w warunkach zagrożenia, w stosunku do których w ciągu roku zagrożenia zlikwidowano lub ograniczono do poziomu zgodnego z normą” (rubryka 2), nadto rubryka w której należy ujawnić pracowników w stosunku do których

zagrożenia ograniczono tj. osiągnięto poprawę jednak nie doprowadzono do warunków pracy do poziomu zgodnego z normą (rubryka 3) oraz rubryka 1, w której wskazać należy sumę pracowników z rubryk 2+3 .

W objaśnieniu do formularza Z-10 (stanowiącego jego integralną część) GUS informuje także, iż „za zagrażające zdrowiu uważa się te stanowiska pracy, na których występuje działanie czynników szkodliwych w stężeniu (natężeniu) przekraczającym najwyższe dopuszczalne wartości (NDS i NDN), określone w obowiązujących normach higienicznych. Dla potrzeb sprawozdawczych przyjęto podział czynników i uciążliwości pracy szkodliwych dla zdrowia. Jednym z nich jest hałas, przez który należy rozumieć „dźwięki szkodliwe, które mogą powodować uszkodzenie słuchu i inne zmiany w organizmie lub w istotny sposób utrudniać wykonywanie pracy (po przekroczeniu NDN)”.

Zgodnie z pouczeniem GUS dotyczącym wypełniania działu 1 :

– w rubryce 1 „razem” należy wykazać osoby, które przed poprawą warunków pracy zatrudnione były w warunkach przekroczenia obowiązujących norm i w stosunku do których: 1. zlikwidowano lub ograniczono zagrożenia do poziomu zgodnego z normą, 2. osiągnięto poprawę, jednak nie doprowadzono warunków pracy do poziomu zgodnego z normą;

- w rubryce 2 – osoby, które przed poprawą warunków pracy zatrudnione były na zagrożonych stanowiskach tzn. pracowały w warunkach, w których były przekroczone NDS lub N, w roku sprawozdawczym, zaś zlikwidowano zagrożenia poprzez doprowadzenie warunków pracy do poziomu zgodnego z normami, bądź nawet poniżej norm oraz osoby, które pracowały w warunkach przekroczenia NDS lub NDN, jednak zagrożenie ograniczono do poziomu zgodnego z normą poprzez np. zastosowanie środków ochrony indywidualnej (okularów ochronnych, półmasek filtrujących zabezpieczeń przeciwhałasowych itp.) bądź innych środków technicznych i organizacyjnych.

- w rubryce 3 – osoby, które pracowały w warunkach w których były przekroczone NDS lub N, w roku sprawozdawczym zaś osiągnięto poprawę, jednak nie doprowadzono warunków pracy do poziomu zgodnego z normą.

Z powyższego pouczenia wynika zatem, iż według GUS:

1. przez zatrudnionych w warunkach zagrożenia, których należy ujawniać w Z-10, należy rozumieć osoby zatrudnione na stanowiskach pracy, na których – w konkretnym roku sprawozdawczym - występuje działanie czynników szkodliwych w stężeniu (natężeniu) przekraczającym najwyższe dopuszczalne wartości (NDS i NDN);

2. nie są pracownikami zatrudnionymi w warunkach zagrożenia, a zatem nie podlegają ujawnieniu w dziale 1 rubryka 5, osoby, w stosunku do których – przed rozpoczęciem konkretnego roku sprawozdawczego, którego dotyczy Z-10 - zlikwidowano zagrożenia lub ograniczono je do poziomu zgodnego z normą (poniżej NDS i NDN) poprzez np. zastosowanie środków ochrony indywidualnej (okularów ochronnych, półmasek filtrujących zabezpieczeń przeciwhałasowych itp.) bądź innych środków technicznych i organizacyjnych.

Mając na uwadze konstrukcję działu 1 formularza sprawozdania Z-10 nie ulega przy tym wątpliwości, iż skoro liczbę pracowników, w stosunku do których w ciągu roku statystycznego zlikwidowano lub ograniczono zagrożenie do poziomu zgodnego z normą należy ujawniać w rubryce 2, to brak jest podstaw, aby wykazywać ich również w rubryce 5, w której płatnik winien ujawnić sumę wszystkich pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia wg stanu w dniu 31 grudnia.

Podkreślić należy, iż likwidację zagrożenia i ograniczenie zagrożenia do poziomu co najmniej zgodnego z normą potraktowano na użytek Z-10, w zakresie skutków kwalifikacji danego stanowiska pracy jako zatrudnienia w warunkach zagrożenia, na równi. Dokonanie takiej wykładni należy do uprawnień GUS wynikających z powołanego wyżej art. 25 ust 1 pkt 6 ustawy o statystyce. Istotnym skutkiem powyższego jest fakt, że kategoria ryzyka ustalona dla wszystkich grup działalności, w tym płatnika, ustalana jest normatywnie z pominięciem liczby pracowników zatrudnionych w stosunku do których pracodawcy ograniczyli zagrożenie do poziomu nieprzekraczającego NDN.

Urząd Statystyczny w G., do którego płatnik zwrócił się o interpretację spornego pojęcia w odniesieniu do sprawozdania Z-10 za 2013r. (k. 1-2 a.r.), w oparciu o art. 25 ust 1 pkt 6 oraz ust 3, podzielił stanowisko (...)

spółki z o.o., iż płatnik w informacji Z-10 w dziale 1 „zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia na stanowiskach pracy, na których zostały przekroczone obowiązujące normy” rubryka 5 „liczba pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia - stan w dniu 31 grudnia” - nie powinien przekazywać danych o pracownikach zatrudnionych na stanowiskach pracy, na których występuje działalnie czynników szkodliwych w stężeniu lub natężeniu przekraczającym najwyższe dopuszczalne wartości, jeżeli wpływ czynników szkodliwych został obniżony do dopuszczalnego poziomu poprzez zastosowanie środków ochrony indywidualnej.

Przypomnieć trzeba, iż wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe – w odróżnieniu od wysokości składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe- jest zróżnicowana (art. 15 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). O ile te ostatnie wyrażone są w formie stopy procentowej jednakowej dla wszystkich ubezpieczonych, o tyle stopa procentowa składek na ubezpieczeni wypadkowe dla poszczególnych płatników składek jest ustalana w zależności od poziomu zagrożeń zawodowych i skutków tych zagrożeń. W ocenie Sądu Apelacyjnego wykładnia pojęcia zatrudnionych w warunkach zagrożenia przyjęta przez GUS, jest prawidłowa i ma w pełni zastosowanie w odniesieniu do art. 31 ust 3 pkt 3 ustawy wypadkowej. Jest ona również zgodna z celem zastosowanego przez ustawodawcę mechanizmu ustalenia wysokości składki, który premiuje bezwypadkowość, zapewnienie przez pracodawcę prawidłowych warunków bhp pracownikom.

Ogólnie obowiązujące przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, w szczególności dotyczące obiektów budowlanych, pomieszczeń pracy i terenu zakładów pracy, procesów pracy, pomieszczeń i urządzeń higienicznosanitarnych określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. z 2003r. poz. 1650 j.t ze zm. – dalej „rozporządzenie z 1997r.”) – vide § 1 . Zgodnie z tym rozporządzeniem przez „środowisko pracy” rozumie się warunki środowiska materialnego (określonego czynnikami fizycznymi, chemicznymi i biologicznymi), w którym odbywa się proces pracy - § 2 pkt 11 rozporządzenia z 1997r. Przez „zagrożenie” rozumie się stan środowiska pracy mogący spowodować wypadek lub chorobę - § 2 pkt 13 rozporządzenia z 1997r. Stosownie do § 78 ust 1 i 2 tego rozporządzenia, pracodawca jest obowiązany zapewnić ochronę pracowników przed zagrożeniami związanymi z narażeniem na hałas (..), przy czym dopuszczalne wartości hałasu w środowisku pracy określają właściwe przepisy i Polskie Normy. Z powyższego wynika, iż przez zatrudnienie w warunkach zagrożenia należy rozumieć sytuację, gdy hałas przekraczający najwyższe dopuszczalne natężenie może spowodować wypadek lub chorobę. W sytuacji zatem, gdy pracodawca – wskutek rozwiązań technicznych, organizacyjnych, bądź poprzez zastosowanie indywidualnych ochron słuchu zlikwiduje bądź zmniejszy narażenie pracowników na hałas poniżej NDN – czyli poniżej poziomu szkodliwego, brak jest podstaw do kwalifikowania takiego zatrudnienia jako wykonywane w warunkach zagrożenia.

Powyższy wniosek potwierdza przepis § 9 ust 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz.U. z 2005 r. poz. 1318 ze zm.), zgodnie z którym narażenie indywidualne pracownika na hałas nie może przekroczyć wartości NDN. Przy czym przez „narażenie indywidualne” zgodnie z § 2 pkt 6 tego rozporządzenia należy rozumieć – rzeczywisty poziom narażenia pracownika na hałas lub drgania mechaniczne, po uwzględnieniu tłumienia uzyskanego w wyniku stosowania środków ochrony indywidualnej. Środki ochrony indywidualnej słuchu są dobierane w sposób eliminujący ryzyko uszkodzenia słuchu lub zmniejszający je do najniższego możliwego do osiągnięcia w danych warunkach poziomu - § 6 ust 2 tego rozporządzenia. W ocenie Sądu Apelacyjnego, w sytuacji gdy zastosowanie środków ochrony indywidualnej, likwiduje narażenie pracownika na hałas przekraczający najwyższe d o p u s z c z a l n e natężenie, brak jest podstaw do kwalifikacji takiego zatrudnienia jako wykonywanego w warunkach zagrożenia.

Wartości dopuszczalne hałasu w środowisku pracy (wartości najwyższych dopuszczalnych natężeń hałasu – NDN) ustalone ze względu na ochronę słuchu, określono w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U z 2017 r. poz. 1348 j.t), a w okresie 19 czerwca 2003r do 23 września 2014r. w tożsamy sposób w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. z 2002 r. poz. 1833). Zgodnie z załącznikiem nr 2, hałas w środowisku pracy jest charakteryzowany

przez: a) poziom ekspozycji na hałas odniesiony do 8-godzinnego dobowego wymiaru czasu pracy i odpowiadającą mu ekspozycję dzienną lub poziom ekspozycji na hałas odniesiony do przeciętnego tygodniowego wymiaru czasu pracy, określonego w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy i odpowiadającą mu ekspozycję tygodniową (wyjątkowo w przypadku hałasu oddziałującego na organizm człowieka w sposób nierównomierny w poszczególnych dniach w tygodniu), b) maksymalny poziom dźwięku A, c) szczytowy poziom dźwięku C. 1.2. Poziom ekspozycji na hałas odniesiony do 8-godzinnego dobowego wymiaru czasu pracy nie może przekraczać 85 dB, lub poziom ekspozycji na hałas odniesiony do przeciętnego tygodniowego wymiaru czasu pracy, określonego w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, nie może przekraczać wartości 85 dB. Maksymalny poziom dźwięku A nie może przekraczać wartości 115 dB. Szczytowy poziom dźwięku C nie może przekraczać wartości 135 dB. Definicje pojęć i metody pomiaru hałasu określają Polskie Normy.

Należy również przypomnieć, iż w powołanym rozporządzeniu MGIP z 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bhp przy pracach w narażeniu na hałas lub drgania mechaniczne, określono również wartość progów działania dla wielkości charakteryzujących hałas, które wynoszą: 80db dla poziomu ekspozycji odniesionego do 8-godzinnego dobowego wymiaru czasu pracy lub przeciętnego tygodniowego, 135 dB dla szczytowego poziomu dźwięku IC (ta wartość jest równa NDN). Stosownie do § 2 pkt 9 tego rozporządzenia, przez wartości progów działania należy rozumieć wartości wielkości charakteryzujących hałas i drgania mechaniczne w środowisku pracy (bez uwzględnienia skutków stosowania środków ochrony indywidualnej), określone w załączniku do rozporządzenia. Z powyższego wynika, iż wartości NDN i wartości progów działania są to pojęcia zawierające różną treść prawną (§ 2 pkt 8 i 9 rozporządzenia z 2005r.) i inne są obowiązki pracodawcy w sytuacji ich przekroczenia (vide § 3 ust 3, § 6 ust 1 rozporządzenia z 2005 r.).

Odnosząc powyższe do zarzutu zawartego w apelacji o nieuwzględnieniu wyników pomiaru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w B., wyjaśnić należy, iż dowód ten nie uzasadnia tezy pozwanego o zatrudnieniu w warunkach zagrożenia. Dokument ten bowiem potwierdza jedynie przekroczenia wartości progów działania hałasu dla poziomu ekspozycji na hałas odniesionego do 8-godzinnego dobowego wymiaru czasu pracy lub tygodnia – 80 dB. Pomiar ten nie wykazał natomiast przekroczenia ww. wartości NDN.

Reasumując, pozwany, w treści apelacji nie dostarcza argumentacji mogącej zakwestionować istnienie logicznego związku między treścią przeprowadzonych dowodów, a ustalonymi na ich podstawie w drodze wniosku faktami stanowiącymi podstawę zawartego w nim rozstrzygnięcia. W ocenie Sądu Apelacyjnego przeprowadzone dowody nie zostały ocenione z przekroczeniem zasad wynikających z art. 233 k.p.c. Przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocena dowodów jest prawidłowa i nie narusza zasad wyrażonych we wskazanym przepisie.

Nietrafny jest również zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, polegający zdaniem skarżącego na stwierdzeniu Sądu, iż zastosowanie środków ochrony indywidualnej słuchu powoduje, iż pracownicy nie są zatrudnieni w warunkach zagrożenia, skoro okolicznością niekwestionowaną – przyznaną również na rozprawie apelacyjnej przez pełnomocnika skarżącego, jest fakt, iż zastosowanie środków indywidualnej ochrony słuchu u pracowników płatnika skutkowało w poszczególnych latach za które składane były przedmiotowe ZUS IWA, zmniejszeniem narażenia ich na hałas poniżej NDN. Apelacja, w kontekście zgromadzonego materiału dowodowego, stanowi jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami i rozstrzygnięciem Sądu I instancji. Apelujący całkowicie nietrafnie podnosi, że Sąd I instancji popełnił błąd w ustaleniach faktycznych, bowiem tego rodzaju zarzut jest skuteczny jedynie wówczas, gdy istnieje dysharmonia między materiałem zgromadzonym w sprawie a konkluzją, do jakiej doszedł Sąd na jego podstawie. Taka sytuacja w niniejszej sprawie jednak nie zachodziła.

Pozwany nie wyjaśnił na czym miałyby polegać naruszenie przez Sąd I instancji przepisu uchylonego już art. 31 ustawy o statystyce publicznej w związku z § 1 ust 1 pkt 167 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2016 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2016. Zauważyć należy, iż powołany przepis art. 31 ustawy o statystyce stanowił delegację ustawową dla Prezesa Rady Ministrów do wydania zarządzenia określającego podmioty zobowiązane, zakres, formę i terminy przekazywania danych statystycznych. Powołane rozporządzenie RM z 15

czerwca 2016r., określa wzory formularzy sprawozdawczych i ankiet statystycznych do badań statystycznych, ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2016 prowadzonych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego – art. 1 ust 1. Wskazane w apelacji przepisy nie są adresowane do sądu, nie ustanawiają żadnych uprawnień, czy obowiązków jurysdykcyjnych sądu, stąd Sąd I instancji nie mógł ich naruszyć.

Przepis § 5 ust 1 rozporządzenia MGIP z 5 sierpnia 2005 r. nakłada na pracodawcę obowiązek wyeliminowania u źródła ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne albo ograniczenia ich do możliwego najniższego poziomu, uwzględniając dostępne rozwiązania techniczne oraz postęp naukowo-techniczny. Pozwany nie wyjaśnił na czym miałyby polegać jego błędne zastosowanie przez Sąd I instancji, co uniemożliwia odniesienie się w tym zakresie do stanowiska skarżącego. Sąd Apelacyjny zauważa jednakże, iż teza Sądu Okręgowego, iż „zastosowanie środków ochrony indywidualnej słuchu, powoduje wyeliminowanie ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na ponadnormowy hałas, jest dopuszczalna pod warunkiem jednakże ustalenia, iż zastosowano środki ochrony o odpowiedniej charakterystyce tłumienia. W konkretnej sprawie poza sporem było, iż zastosowane przez pracodawcę środki zmniejszyły narażenie na hałas do poziomu dopuszczalnego.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny nie podzielił wykładni zaprezentowanej w orzeczeniach powołanych w apelacji, akceptując interpretację przedstawioną przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie w sprawie sygn. III AUa 555/14 (Legalis nr 1398824), zgodną z zaprezentowaną w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu odwoławczego, zaskarżony wyrok odpowiadał prawu. Jak wynika bowiem z materiału zgromadzonego w sprawie i przedstawionych rozważań, korekta ZUS IWA dokonana przez płatnika w trybie art. 31 ust 10 pkt 1 ustawy, dotycząca liczby pracowników zatrudnionych w warunkach zagrożenia w spornych latach składkowych, oparta była na prawidłowej wykładni prawa. Mechanizm wyliczenia stóp procentowych składek na ubezpieczenie wypadkowe w poszczególnych spornych latach składkowych, będący konsekwencją tej wykładni, a zatem wysokość tych stóp ustalona przez Sąd I instancji w zaskarżonym wyroku, nie były sporne. Dlatego, na mocy art. 385 kpc, apelację należało oddalić.

O kosztach procesu Sąd odwoławczy orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik tj. na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc, art. 99 kpc, art. 108 § 1 kpc – obciążając nimi pozwanego. Na koszty te składały się wynagrodzenie pełnomocnika Spółki – radcy prawnego za reprezentację w II instancji w wysokości zgodnej z § 10 ust 1 pkt 2 w związku rozporządzenia Min. Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r. po z 1804 ze zm.) - w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia apelacji – 240 zł x 9 (ilość spraw połączonych do łącznego rozpoznania). Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd II instancji ustalił w wysokości minimalnej, mając na uwadze niezbędny nakład pracy pełnomocnika oraz czynności podjęte przez niego w sprawie, a także charakter sprawy i wkład pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia – art. 109 § 2 kpc in fine.

SSA Alicja Podlewska SSA Lucyna Ramlo SSO del. Tomasz Koronowski